

LUONNOS 1.2.2017

Asia: Työryhmän asettaminen korkeakoulujen lukuvuosimaksujen käyttöönoton seurantaan ja arviointia varten

Pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaisesti koulutusviennin esteitä puretaan mm. ottamalla käyttöön maksut EU- ja ETA-alueiden ulkopuolelta tuleville opiskelijoille. Yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin on lisätty säännökset EU/ETA-alueen ulkopuolisilta korkeakouluopiskelijoilta perittävistä lukuvuosimaksuista korkeakoulututkintoon johtavassa vieraskielisessä koulutuksessa (L 1600–1601/2015; HE 77/2015 vp). Lisäksi tilauskoulutusta koskevaa lainsäädäntöä on täsmennetty korkeakoulujen tilauskoulutusmahdollisuuksien parantamiseksi. Tavoitteena on edistää korkeakoulujen mahdollisuuksia koulutusvientiin sekä laajentaa korkeakoulujen rahoituspohjaa. Lukuvuosimaksujen käyttöönotto korostaa koulutuksen laadun merkitystä kilpailutekijänä.

Yliopistoilla ja ammattikorkeakouluilla on ollut 1.1.2016 alkaen mahdollisuus periä lukuvuosimaksuja Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolisilta opiskelijoilta korkeakoulututkintoon johtavassa vieraskielisessä koulutuksessa. Maksujen periminen tulee korkeakouluja velvoittavaksi 1.8.2017 alkaen.

Maksuja ei peritä Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta, eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen, eikä edellä mainittujen perheenjäseniltä. Maksua ei peritä myöskään siltä, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu Euroopan unionin sininen kortti, jatkuva tai pysyvä oleskelulupa tai pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EY-oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä.

Maksuja ei peritä Euroopan talousalueen ulkopuolelta tulevilta opiskelijoilta, jotka opiskelevat alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavassa suomen- tai ruotsinkielisessä koulutuksessa taikka yliopistojen tieteellisessä tai taiteellisessa jatkokoulutuksessa.

Lukuvuosimaksujen käyttöönoton yhteydessä on luovuttu erillisestä hakemuksen käsittelymaksusta, jota ei peritä enää otettaessa opiskelijoita 1.8.2017 tai sen jälkeen alkavaan koulutukseen (L 414–415/2016; HE 36/2016 vp).

Lukuvuosimaksun alaraja on vähintään 1 500 euroa lukuvuodessa. Korkeakoulut voivat määritellä lukuvuosimaksujen suuruuden itse siten, että

maksut tukevat kansainvälistymiseen liittyviä strategisia tavoitteita. Maksujen suuruus voi vaihdella korkeakoulujen välillä ja korkeakoulujen eri koulutuksissa. Korkeakoulut päättävät itse myös maksun perimiseen liittyvistä järjestelyistä. Korkeakouluilla tulee olla apurahajärjestelmä, jolla tuetaan maksulliseen tutkintokoulutukseen osallistuvien opiskelijoiden opiskelua.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tänään asettanut työryhmän korkeakoulujen lukuvuosimaksujen käyttöönoton seuranta- ja arviointia varten.

Työryhmän tehtävänä on:

1) tehdä opetus- ja kulttuuriministeriölle esitys seuranta- ja arviointisuunnitelmaksi **30.4.2017 mennessä**,

2) seurata ja arvioida lukuvuosimaksujen käyttöönoton vaikutuksia korkeakoulujen kansainvälistymiseen ja opiskelijavirtoihin,

3) kerätä tietoa korkeakoulujen apurahakäytännöistä ja seurata eri apurahakäytäntöjen toimivuutta ja vaikuttavuutta, sekä

4) raportoida lukuvuosimaksujen käyttöönotosta sekä apurahakäytännöistä säännöllisesti opetus- ja kulttuuriministeriölle. Väliraportti lukuvuosimaksujen vaikutuksista käyttöönottovaiheessa tulee laatia **30.9.2018 mennessä**. Väliraportissa tulee arvioida myös hakemuksen käsittelymaksun poistamisen vaikutuksia.

Työryhmän toimikausi päättyy **31.12.2020**.

Opetus- ja kulttuuriministeriö kutsuu työryhmän puheenjohtajaksi Teidät (korkeakoulusta tuleva edustaja) ja jäseniksi seuraavat henkilöt:

Unifi ry (2 jäsentä)

Arene ry (2 jäsentä)

SYL ry (1 jäsen)

SAMOK ry (1 jäsen)

Opetushallitus (opiskelijavalintapalvelut ja kansainvälinen liikkuvuus) (2 jäsentä)

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (1 jäsen)

Maahanmuuttovirasto (1 jäsen)

Ulkoasiainministeriö (1 jäsen)

Opetus- ja kulttuuriministeriö (3 jäsentä)

Työryhmän sihteerinä toimivat:

(2 Unifin ja Arenen nimeämää sihteerä)

Työryhmän tulee seuranta- ja arviointisuunnitelmaa laatiessaan kuulla sidosryhmiä seurannan ja arvioinnin kriteereistä ja toteutuksesta. Työryhmän tulee lisäksi järjestää säännöllisesti, 1–2 kertaa vuodessa, keskustelutilaisuuksia korkeakouluille ja sidosryhmille. Työryhmä voi tarvittaessa tilata selvityksiä ja arviointeja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

Työryhmän kulut (ml. keskustelutilaisuudet ja sihteerityö) maksetaan talousarvion momentilta 29.40.20.

Opetus- ja kulttuuriministeri

Sanni Grahn-Laasonen

Ylijohtaja

Tapio Kosunen

JAKELU Työryhmän puheenjohtaja ja jäsenet

TIEDOKSI Ammattikorkeakoulut
Yliopistot
Arene ry
Unifi ry
SAMOK
SYL
Opetushallitus
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus
Maahanmuuttovirasto

Ulkoasiainministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö/osastot